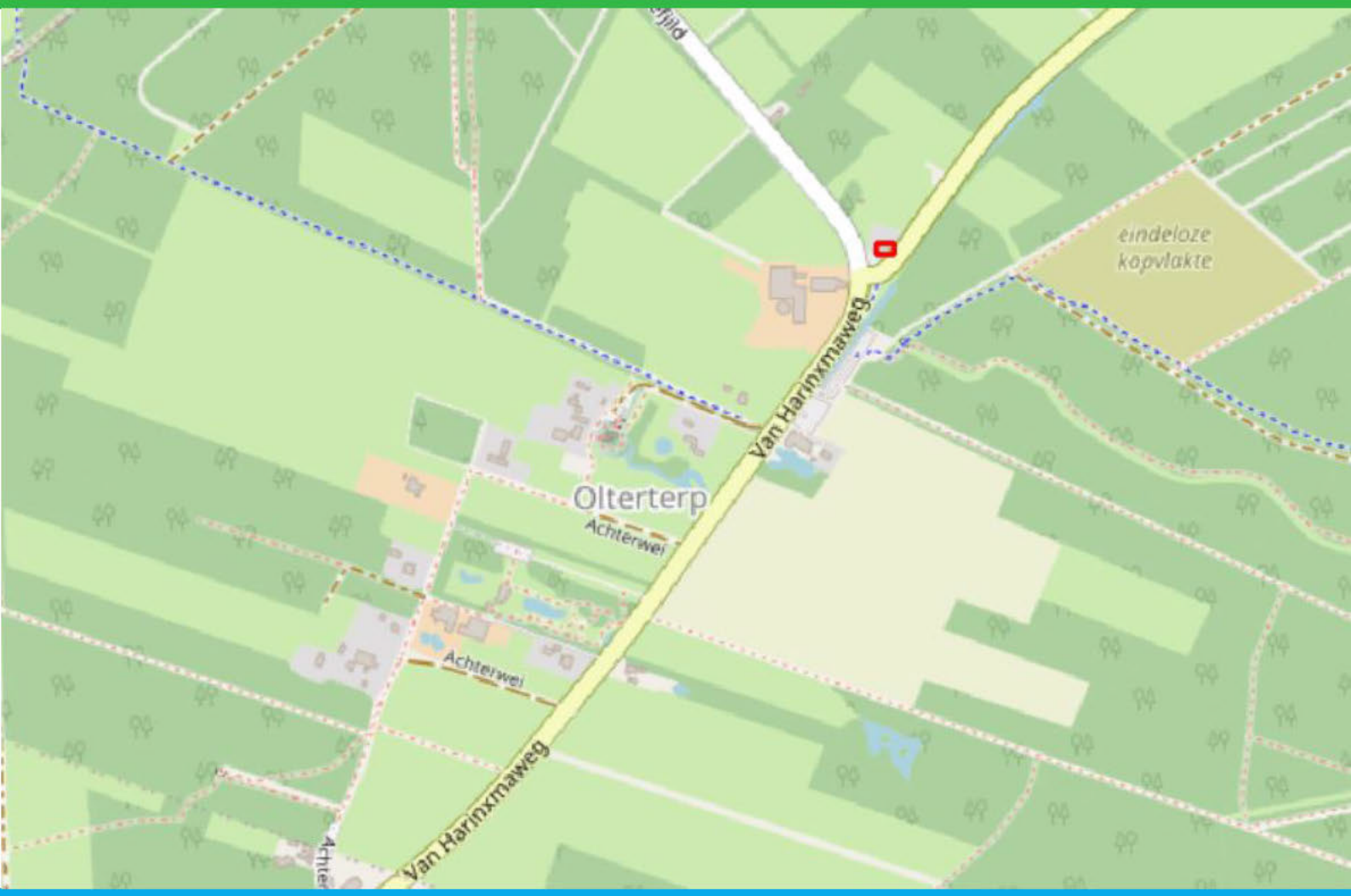
JM laatvliegers

Olterterp, Boppefjild 2-4

Rapport Nader Onderzoek beschermde soorten

JM laatvliegers b.v., 2024

NGB

[redacted]

Rapport Nader Onderzoek beschermde soorten
Olterterp, Boppefjild 2-4

Nader Onderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Omgevingswet

Rapportnummer
R24.LV.014

Status
0.3 (Tussentijdse rapport)

Datum
29-08-2024

Opdrachtgever
[redacted]

Auteur
[redacted]

Controle
[redacted]

Voorpagina
Globale ligging plangebied

Te citeren als
Ebbinge, E.Y.C., 2024. Rapport Nader Onderzoek beschermde soorten Olterterp, Boppefjild 2-4; Nader Onderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Omgevingswet. Rapport R24.LV.014 JM laatvliegers b.v., Gorredijk.

JM laatvliegers b.v.
Tolhûsleane 13
8401 GA Gorredijk

Copyright © 2024
JM laatvliegers b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

[redacted]

Inhoud

1 Inleiding 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Ligging en indeling plangebied 2
1.3 Gebiedsbeschrijving 3

2 Uitvoering 5
2.1 Bezoeken 5
2.2 Resultaten 6

3 Conclusie en advies 7
3.1 Samenvatting voorlopige resultaten 7
3.2 Advies 7

Geraadpleegde bronnen 8

Bijlage A Legenda 9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

[redacted] is voornemens om renovatiewerkzaamheden uit te laten voeren aan een woning in Olterterp, gemeente Opsterland, provincie Friesland. De woning is gelegen aan Boppefjild 2. Men is voornemens om de woning volledig te renoveren en het terrein rondom te herinrichten. Om te onderzoeken welke beschermde natuurwaarden mogelijk binnen het plangebied voorkomen en eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Omgevingswet op te sporen, is er door ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan soortbescherming uitgevoerd (Schutten, 2024). Hierbij is in kaart gebracht welke beschermde soorten en functies mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

Uit deze QuickScan is gebleken dat de woning mogelijk geschikt is als kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijfplaats verwacht), gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Dergelijke verblijven worden verwacht vanwege de aanwezigheid van gevelbetimmering en ruimte tussen de dakpannen en daklijsten. De woning zal volledig worden gerenoveerd, waardoor de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen vernietigd en verstoord kunnen worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal), behorende tot de Omgevingswet. Door JM laatvliegers b.v. is nader onderzoek uitgevoerd om te bepalen of dergelijke verblijfplaatsen en nestlocaties aanwezig zijn en, indien dit het geval is, hoeveel verblijven er zijn, door welke soorten deze gebruikt worden en wat de functies van de verblijven zijn voor deze soorten.

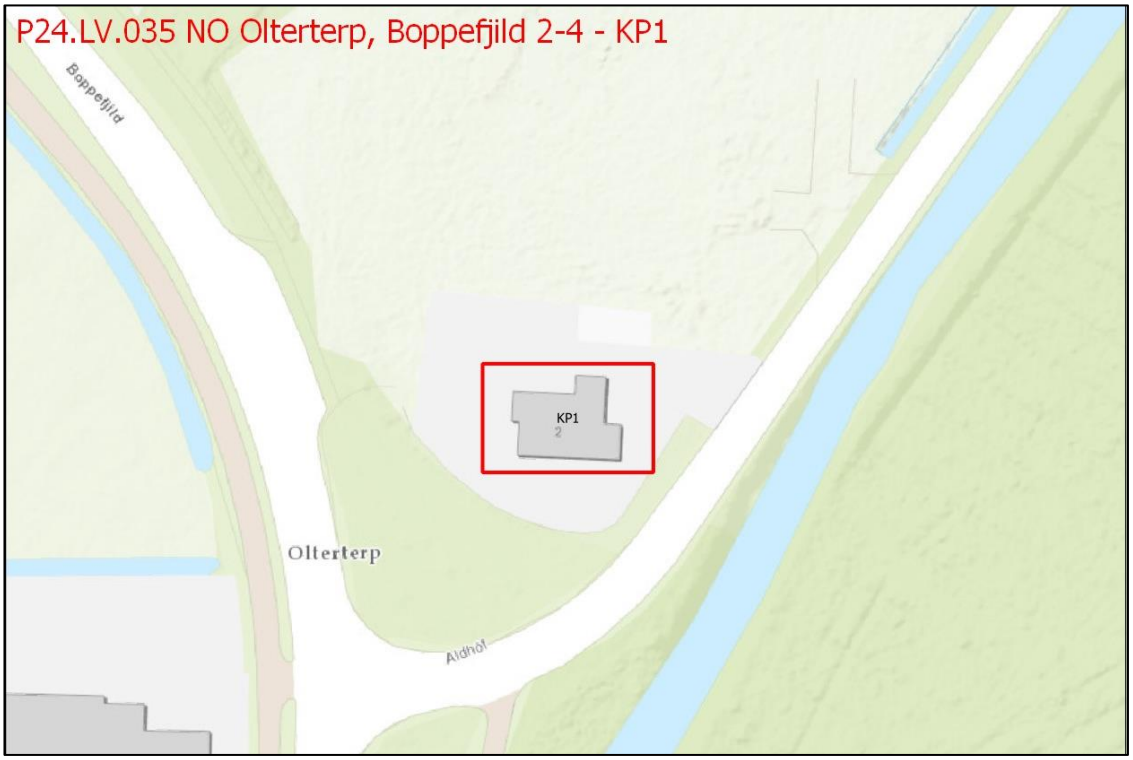
Het is mogelijk dat voor aanvullende soort(groep)en vervolgstappen benodigd zijn, deze vervolgstappen worden beschreven in de QuickScan. Indien voor deze soort(groep)en een nader onderzoek benodigd is, wordt deze beschreven in een separaat document.

Wanneer er tijdens het onderzoek overige soorten en functies zijn aangetroffen welke relevant zijn omdat ze negatief beïnvloed kunnen worden door de werkzaamheden, zullen deze tevens vermeld worden in de resultaten. De wettelijke termijn voor een ecologisch onderzoek is beschreven in de Omgevingsregeling. Het nader onderzoek is drie jaar geldig, mits de voorgenomen werkzaamheden en de situatie in het plangebied en de nabije omgeving niet significant worden gewijzigd. Indien de omstandigheden wel significant wijzigen, kan het noodzakelijk zijn het onderzoek te herzien, dan wel opnieuw uit te voeren.

1.2 Ligging en indeling plangebied

Het plangebied is gelegen in Olterterp, aan Boppefjild 2. Het plangebied is voorzien van een code. Deze is opgebouwd met letters die staan voor de typen onderzoeksrondes die er in dat deelgebied uitgevoerd zijn. De verschillende onderzoeksrondes met de bijbehorende letters zijn te vinden in bijlage A.

In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1. Ligging plangebied.

1.3 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen in het noordoosten van Olterterp. De omgeving bestaat uit infrastructuur, extensief beheerde weilanden en bosgebied. Het plangebied zelf betreft een woning met een enkele muur (geen spouw) en een hoog dak met dakpannen en windveren, welke op een aantal plekken beschadigd zijn.

Onderstaande afbeeldingen geven een indruk van het plangebied (bron: Schutten, 2024):

Afbeelding 1.2. Zuidzijde woning.

Afbeelding 1.3. Noordzijde woning.

Afbeelding 1.4. Zijkant woning.

Afbeelding 1.5. Schade aan windveer woning.

2 Uitvoering

Het veldwerk is uitgevoerd door deskundige ecologen van JM laatvliegers b.v. De betreffende ecologen zijn werkzaam bij een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en hebben door middel van een interne opleiding met een theorie- en praktijkdeel aangetoond over voldoende kennis en kunde te beschikken om zelfstandig veldwerk uit te mogen voeren. Tijdens het veldwerk is gebruik gemaakt van een Pettersson D240x batdetector, gekoppeld aan een Tascam DR05x of een Roland R-05 recorder. Hiermee zijn geluidsopnames gemaakt om de aanwezigheid van verschillende soorten vleermuizen te bepalen en de soortdeterminatie te bevestigen, als toevoeging op visuele waarnemingen. Elke onderzoeksronde is uitgevoerd door één medewerker. Vanwege de begroeiing om het pand heen, is de linkerkant van het huis slecht zichtbaar.

De onderzoeken naar vleermuisverblijfplaatsen zijn uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Hierin is vastgelegd hoeveel bezoeken er uitgevoerd moeten worden, in welke periode dit moet gebeuren en hoeveel dagen er minimaal tussen deze bezoeken moeten zitten. Ook wordt hierin vermeld aan welke voorwaarden de bezoeken moeten voldoen met betrekking tot de weersomstandigheden, de duur van de ronde en de start- en eindtijd ten opzichte van zonsondergang of zonsopkomst. Dit is afgestemd op de te verwachten soorten en verblijfplaatsen. Op deze locatie kunnen de volgende soorten en verblijfsfuncties aanwezig zijn: kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijfplaats verwacht), gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

2.1 Bezoeken

Er zijn tijdens de onderzoeksperiode voor kraamverblijven van vleermuizen (15 mei t/m 15 juli) vier onderzoeksrondes voor vleermuizen uitgevoerd (KR1 t/m KR3), waarvan twee rondes in de avond (KR1 en KR2) en twee rondes in de ochtend (KR3 en KR4). Vanwege suboptimale weersomstandigheden tijdens KR3 is besloten om een extra onderzoeksronde in de ochtend uit te voeren, deze staat als KR4 in het rapport. De avondrondes zijn gestart bij zonsondergang en duurden 2,5 uur. Tussen de avondrondes zaten ten minste 20 dagen, en ten minste één van de rondes is uitgevoerd in juni. De ochtendrondes zijn 2,5 uur voor zonsopkomst gestart en duurden tot zonsopkomst. Tussen de ochtendrondes en ten minste één van de avondrondes zat ten minste 20 dagen.

Tijdens de onderzoeksperiode voor paarverblijven van vleermuizen (15 augustus t/m 1 oktober) worden twee onderzoeksrondes voor baltsende vleermuizen uitgevoerd (PR1 en PR2) welke beide 2,5 uur duren. PR1 start bij zonsondergang en PR2 wordt ergens tussen 22:00 en 02:00 uitgevoerd, exact tijdstip afhankelijk van weersomstandigheden. Tijdens deze onderzoeksrondes worden omgevingschecks uitgevoerd, waarbij de veldmedewerker een half uur in de omgeving van het plangebied rondloopt, om te bepalen wat de relatieve dichtheid van baltsende vleermuizen is ten opzichte van het plangebied. Dit geeft aan in hoeverre de omgeving van het plangebied geschikt is voor territoria van vleermuizen en wat het belang van het plangebied is voor vleermuizen in de paarperiode.

In onderstaande tabel staan de basisgegevens van alle onderzoeksrondes weergegeven. Vanwege de suboptimale weersomstandigheden tijdens KR3, is besloten een extra ochtendronde (KR4) uit te voeren.

Tabel 2.1. Basisgegevens van de onderzoeksrondes.

Ronde	Datum	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft.)	Neerslag	Bewolking
KR1	06-06-2024	21:56	21:56	00:26	11	1	Geen	Helder
KR2	06-07-2024	22:00	22:00	00:30	13	2	Geen	Licht bewolkt
KR3	01-07-2024	05:25	02:55	05:25	15	1	Meerdere hevige regenbuien	Bewolkt
KR4	08-07-2024	05:31	03:01	05:31	13	1	3:08 – 03:12 regen	Bewolkt

2.2 Resultaten

De resultaten zijn verdeeld in onderzoeksresultaten en overige bevindingen. Binnen de eerste categorie worden enkel de resultaten weergegeven welke een direct antwoord geven op de onderzoeksvraag, dit betreft de vraag of er verblijfplaatsen van beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig zijn. Onder de overige bevindingen zijn de resultaten weergegeven die geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksvraag, maar wel relevant kunnen zijn omdat ze mogelijk ook beïnvloed zullen worden door de voorgenomen werkzaamheden. Dit zijn bijvoorbeeld vliegroutes binnen het plangebied of verblijfplaatsen buiten het plangebied. De kolom "aantal" geeft bij vleermuisverblijfplaatsen en vliegroutes het aantal individuen per verblijfplaats/vliegroute weer en bij nestlocaties het aantal nestlocaties op één locatie van een pand. Om de resultatentabellen compact en overzichtelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van afkortingen voor de betreffende soorten, deze zijn toegelicht in het bijschrift van de tabellen. Een lijst met alle vleermuissoorten die in Nederland voorkomen en vaak voorkomende andere doelsoorten, en hun gebruikte afkortingen is opgenomen als bijlage.
De kolom 'functie' geeft aan of het een waarneming van een passerend dier of een verblijfs- of gebiedsfunctie betreft.

Er zijn tijdens het onderzoek naar kraamverblijven van vleermuizen, geen beschermde natuurwaarden aangetroffen binnen het plangebied. De onderzoeksrondes naar paarverblijven van vleermuizen moeten nog uitgevoerd worden.

Tabel 2.2. Overige bevindingen .

Adres	Datum	Locatie	Soort	Functie	Aantal	Opmerkingen
Boppefjild	06-06-2024	In bosschage ten noordwesten van plangebied	Bosuil	Roepend (jong)	1	
Aldhof	08-07-2024	Van oost naar west over de weg, richting bos achter plangebied	Das	Passerend	1	

Onderstaande aantallen vleermuizen zijn waargenomen tijdens het onderzoek waarbij deze geen binding met het plangebied vertoonden (foeragerend of passerend). Deze gegevens geven extra informatie over de aanwezigheid van de te onderzoeken soorten in de directe omgeving van het onderzochte plangebied. Om de informatie overzichtelijk te houden wordt het maximale aantal individuen per soort dat in het onderzochte gebied is waargenomen tijdens een onderzoeksronde weergegeven. Let op; een individu kan meermaals het gebied bezoeken en dus dubbel worden geteld; de aantallen zijn niet exact, maar geven een algemene indicatie.

Tabel 2.3. Overige activiteit. Tijd laatste betreft altijd laatste dier waargenomen tijdens die ronde, ongeacht de soort (Ppip = gewone dwergvleermuis, Pnat = ruige dwergvleermuis, Mdau = watervleermuis, Nnoc = rosse vleermuis, Eser = laatvlieger).

Ronde	Datum	Soort	Passerend	Foeragerend	Tijd eerste	Tijd laatste
KR1	06-06-2024	Ppip	7	-	22:27	00:17
		Pnat	1	-	00:03	
		Mdau	1	-	23:05	
		Nnoc	5	-	22:12	
		Eser	6	-	22:48	
KR2	06-07-2024	Ppip	9	-	22:44	00:30
		Pnat	2	1	23:14	
KR3	01-07-2024	Ppip	-	4	03:22	04:32
		Pnat	-	1	04:17	
		Nnoc	1	-	04:32	
KR4	08-07-2024	Ppip	5	5	03:15	05:08
		Pnat	2	1	04:03	
		Mdau	1	-	04:13	
		Nnoc	2	-	05:03	

3 Conclusie en advies

[redacted] is voornemens om renovatiewerkzaamheden uit te laten voeren aan een woning in Olterterp, gemeente Opsterland, provincie Friesland. Uit voorliggende QuickScan is gebleken dat de woning mogelijk geschikt is als kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijfplaats verwacht), gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. De woning zal volledig worden gerenoveerd, waardoor de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen vernietigd en verstoord kunnen worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen benoemd in het Bal, behorende bij de Omgevingswet. Door JM laatvliegers b.v. is nader onderzoek uitgevoerd om te bepalen of dergelijke verblijfplaatsen en nestlocaties aanwezig zijn en, indien dit het geval is, hoeveel verblijven er zijn, door welke soorten deze gebruikt worden en wat de functies van de verblijven zijn voor deze soorten. De conclusies van dit onderzoek worden in dit hoofdstuk beschreven.

3.1 Samenvatting voorlopige resultaten

Tijdens het onderzoek zijn tot nu toe geen beschermde natuurwaarden aangetroffen binnen het plangebied.

Wel zijn tijdens het onderzoek de volgende overige bevindingen gedaan, welke geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksvraag, maar wel relevant kunnen zijn omdat ze mogelijk beïnvloed worden door de voorgenomen werkzaamheden:

<u>Buiten het plangebied</u>

- Tijdens één van de onderzoeksrondes is een roepende jonge ransuil gehoord in het bos ten noordwesten van het plangebied, binding met het plangebied is niet aangetoond.
- Tijdens één van de onderzoeksrondes is een das waargenomen die de Aldhof overstak richting het bos achter het plangebied, binding met het plangebied is niet aangetoond.

Overige beschermde natuurwaarden die binnen de scope van het onderzoek vallen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

3.2 Advies

De onderzoeksrondes voor paarverblijven van vleermuizen worden nog uitgevoerd, definitieve conclusies en adviezen worden opgesteld aan het eind van het voorlopige onderzoek.

Tevens blijven minstens de voorgeschreven mitigerende maatregelen uit de voorliggende QuickScan (Schutten, 2024) gelden.

Natuurinclusief bouwen
Als ecologisch adviesbureau raden wij bij bouwprojecten altijd aan om natuurinclusief te bouwen. Het natuurinclusief maken van een gebouw kan onder andere door ruimte te laten tussen gevelpannen en de gevel, zodat er een ingang ontstaat voor vleermuizen om toegang tot een verblijfplaats te verkrijgen. Daarnaast zijn er tal van mogelijkheden om inbouwkasten/stenen en aangepaste dakpannen in te bouwen in de nieuwe situatie waarbij er geschikte nestlocaties en verblijfplaatsen worden gecreëerd voor (beschermde) soorten. Middels het Besluit bouwwerken leefomgeving van de Omgevingswet, is het toegestaan om dergelijke voorzieningen te realiseren.

Wilt u advies over de mogelijkheden om natuurinclusief te bouwen? Stuur dan een mail naar: info@jmecologie.nl.

Gorredijk, augustus 2024
JM laatvliegers b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Vleermuisprotocol 2021, Netwerk Groene Bureaus (NGB).
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2023. Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus;
- P.H. Schutten, 2024. QuickScan soortenbescherming Olterterp, Boppefjild 2-4; Ecologische beoordeling in het kader van de Omgevingswet. Rapport R24.082 JM ecologie b.v., Gorredijk.

Bijlage A Legenda

Deelgebiedscodering

Controleronde	Afkorting in plankaart
Kraamverblijven vleermuizen	K
Kraamverblijven vleermuizen - ochtend	Ko
Kraamverblijven vleermuizen - avond	Ka
Gierzwaluw	G
Meervleermuis	M
Paarverblijven vleermuizen	P
Huismus	H
Foerageergebied	F
Vliegroute vleermuizen	V
Najaarszwermgedrag vleermuizen	N
Winterverblijven vleermuizen	W

Onderzoeksronde

Afkorting	Onderzoeksronde
KR	Kraamcontrole
GZ	Gierzwaluwcontrole
HM	Huismuscontrole
SV	Satellietverblijfcontrole meervleermuis
PR	Paarcontrole
NJ	Najaarszwermcontrole
VR	Vliegroutecontrole
PT	Paarcontrole tweekleurige vleermuis
FG	Foerageergebiedcontrole
WR	Winterzwermronde

Vleermuissoorten en veel voorkomende andere doelsoorten

Afkorting	Soort	Wetenschappelijke naam
Hm	Huismus	*Passer domesticus*
Rm	Ringmus	*Passer montanus*
Gier	Gierzwaluw	*Apus apus*
Hz	Huiszwaluw	*Delichon urbicum*
Bz	Boerenzwaluw	*Hirundo rustica*
Ku	Kerkuil	*Tyto alba*
Ru	Ransuil	*Asio otus*
Mfoi	Steenmarter	*Martes foina*
Vleermuizen		
Vspec	Vleermuis onbekend	*Chiroptera indet.*
Pspec	Dwergvleermuis onbekend	*Pipistrellus sp. indet.*
Ppip	Gewone dwergvleermuis	*Pipistrellus pipistrellus*
Pnat	Ruige dwergvleermuis	*Pipistrellus nathusii*
Ppyg	Kleine dwergvleermuis	*Pipistrellus pygmaeus*
Mspec	Myotis-soort onbekend	*Myotis sp. indet.*
Mmys	Baardvleermuis	*Myotis mystacinus*
Mbec	Bechsteins vleermuis	*Myotis bechsteini*
Mbra	Brandts vleermuis	*Myotis brandtii*

Mnat	Franjestaart	*Myotis nattereri*
Mema	Ingekorven vleermuis	*Myotis emarginatus*
Mdas	Meervleermuis	*Myotis dasycneme*
Mmyo	Vale vleermuis	*Myotis myotis*
Mdau	Watervleermuis	*Myotis daubentoni*
Nnoc	Rosse vleermuis	*Nyctalus noctula*
Nlei	Bosvleermuis	*Nyctalus leisleri*
Vmur	Tweekleurige vleermuis	*Vespertilio murinus*
Paur	Gewone grootoorvleermuis	*Plecotus auritus*
Paus	Grijze grootoorvleermuis	*Plecotus austriacus*
Eser	Laatvlieger	*Eptesicus serotinus*
Bbar	Mopsvleermuis	*Barbastella barbastellus*